

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladó szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilivjeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 281
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

II. évfolyam, 83. szám.

Csütörtök, április 13.

A Bánsági Magyar Párt,

amely az itt élő magyarság politikai tömörülését, egységes táborban való szervezkedését tüzte ki céljánál, rövidesen a megvalósulás stádiumába lép. Amint lapunk más helyén olvasható, a bánsági politikai magyar-párt husvét hétfőjén tartja Veliki Beeskereken alakuló gyűlését. E nagyfontosságú esemény új feladatok elé állítja az itt élő magyarságot, új lehetőségeket teremt részére, amelyek keretén belül, mint az állam törvénytisztelő lojális polgáresoportja, sajátos politikai céljait igyekszik megvalósítani és megteremtteni azt a közös alapot, amelyen törekvéseinek határozott hangsúlyozása mellett, a közösség érdekében is hasznos és tevékeny munkásságot akar kifejtetni. A Magyar Párt programtervezete, amelyet a vezetőség a husvét hétfőn tartandó alakuló gyűlés elé terjeszt és amely a suboticei magyarság intéző bizottságának gondos és céltlító munkája, a következőképpen hangzik.

Kívánjuk az államtörvények keretein belül:

1. A nemzeti kisebbségek jogait védő szerződések és alapelvek fenntartás nélkül való végrehajtását, a magyarság, s általában minden népkisebbség politikai, kulturális, gazdasági és szociális érdekeinek minden korlától mentes érvényesülését és biztosítását.
2. Az alkotmányban előírt emberi, nemzeti, állampolgári szabadságjogok, a sajtószabadság, a gyülekezési és szervezkedési jogok gyakorlásának és élvezhetésének olyan törvényes biztosítását, hogy azt a végrehajtásnál a hatóságok közegek rendelkezéseivel és intézkedéseivel megghusítani ne lehessen.
3. A nyelvi kérdésnek olyan intézményes biztosítását, hogy ott és azok a nemzeti kisebbségek, ahol és amelyeket a népkisebbségi jogok számarányuknál fogva megilletnek, a közigazgatás és igazságszolgáltatás fórumain saját anyanyelvüket szóval és írásban minden korlátozás nélkül használhassák, nemkülönb, hogy ugyanezen jogokat a felek jogi képviselői is igénybe vehessék és hogy az elintézés ugyanazon a nyelven hozassék.
4. A községi és törvényhatósági önkormányzati jog teljes visszaállítását — a virilizmus eltörlése mellett — az önkormányzati testületek

- összeállítására a választások elrendelését s azok gyűlésein a nemzeti kisebbségek részére a jegyzőkönyvi és tárgyalási nyelv használhatóságának biztosítását.
5. A tanítás minden terén a nyilvános jellegű magyar oktatás biztosítását, a magyar iskolai bizonyítványoknak az állami iskolák bizonyítványaival való egyenlő értékét, nemkülönb, a szabad iskolaválasztás jogát, az oktatás s tan szabadságot.
6. A teljes vallás szabadságot, az egyes vallásfelekezetek önkormányzati jogának tiszteletben tartását, biztosítását, fejlesztését és megfelelő állami hozzájárulást. A kötelező vallásoktatást.
7. A politikai bűnözők részére amnesztiát.
8. A szabadforgalmat korlátozó intézkedések eltörlését.
9. A kereskedelem, ipar, pénzügy, egyszóval az egész gazdasági élet teljes szabadságának biztosítását és fejlesztését, az összes állammal barátságos gazdasági összeköttetés létesítését, szerződések kötését. A kereskedelmi és iparkamrák önkormányzatának tiszteletben tartását.
10. Igazságos, az egész államra egyenlően kiterjesztett adórendszert a modern elvekkel és progresszivitás alapján, helyes közlekedési, pénzügyi és vámpolitikát.
11. A közigazgatás pártatlanságának biztosítását és a törvényszerű képzettséggel bíró régi tisztviselők visszahelyezését.
12. A földbirtokreform igazságos, haladó idők szellemének megfelelő, népies megoldását, de a termelés folytonosságának biztosításával. A magyar gazdasági munkásokat a téren ért sérelmek haladéktalan orvoslását.
13. A munka szabadságának, nemkülönb, a munkásszervezetek szabadságának, a munkásság sztrájkjogának elismerését és visszaállítását. Az ipari munkásság számára új munkaalkalmak teremtését, a munkásvédelem kimélyítését, a munkásság jogos igényeinek a termelés fokozásával együtt haladó kielégítését. A munkásjóléti intézmények létesítését, fejlesztését és a rokkantügy nemzetiségi különbségre való tekintet nélküli méltányos és megfelelő rendezését.
14. Az általános, titkos, községenkénti, egyenlő választójogot, a választói névjegyzéknek törvény szerinti összeállítását és kiigazítását úgy, hogy abból egyetlen jogosult se maradjon ki. Akinék választójoga van, az választható is legyen.

Sem aktív, sem passzív választójog elnyeréséből nem zárhatók ki azok, akik az államnyelvet nem tudják.

15. Hogy az egész magyarság közhelyviseléséből méltányos részfordítottassék a magyar közoktatás és közművelődés céljaira.

16. Az asszimilációs politika megszüntetését.

Minden szem Genua felé néz.

A „Torontói” tudósítójának távirata.

Beograd, apr. 11.

A politikai életben teljes szélesed állott be. Minden figyelem a genuai konferencia tárgyalásai felé fordul. Dr. Nincsiy külügyminiszter és a beogradi kormány között állandó az összeköttetés. A külügyminiszter jelentéseit a minisztertanács beható tárgyalás alá veszi és azok folyásáról informálja a politikai köröket. A genuai konferencia tárgyalásainak menetéről eddig nincs ok sem optimisztikusan, sem pesszimisztikusan nyilatkozni.

Vannak azonban mégis kérdések, amelyek megoldása az SHS legfőbb érdekeit érintik és amelyeknél esetleg komplikációk állhatnak be. Ilyen kérdés az SHS állam és Olaszország között fennálló rapallói szerződés. Dr. Nincsiy Momesiló és az olasz külügyminiszter megegyezésétől függ az ügy elintézése. A beogradi kormány e tekintetben a szerződés teljes végrehajtását követeli, vagyis lényeges változtatásba nem hajlandó belemenni.

A budapesti bombamerénylet.

A „Torontói” tudósítójának távirata.

Budapest, apr. 11.

Gyalayt, a „Hazánk” szerkesztőjét a rendőrség letartóztatta, mert a tanuvallomásokból kitűnt, hogy lapjának szerkesztőségében egy fiatalembernek két kézigranátot adott át. A detektiveknek sikerült ezt a fiatalembert előállítani. Kovács Józsefnek hívják, 18 éves. Sirva bevallotta, hogy egy hónappal ezelőtt, az ébredők nagygyűlése után, Gyalay azért adta át a két kézigranátot, hogy menjen le Abonyba és az általa kijelölt két zsidó családot robbantsa fel. A „Hazánk” szerkesztője kétezer korona jutalmat ígért, hogyha a feladatot végrehajtja. Kovács már közvetlenül azután, ahogy a gránátokat átvette, megbánta, hogy a megbízást elvállalta és az utcára

érve, a gránátokat átadta az utjába került rendőrnek. A rendőrnek azt mondta, hogy a bombákat találta. Kovács alibijét igazolta és a rendőrség megállapította, hogy az Erzsébet-körben elkövetett merényletben nincs része. Vallomása azonban megerősítette a nyomozó hatóság azon gyanúját, hogy Gyalay más bűneselekmények elkövetésében részt vett.

A belügyminiszter tegnap este fél hétkor ismét megjelent a rendőrfőkapitányságon és a nyomozás eredményéről referáltatott magának. Ezután tanácskozást tartottak, amelyen jelen volt Nádassy főkapitány, Marinovich helyettes főkapitány és Cibor detektív főnök.

A rendőrség kijelentette, hogy a kolozsvári elfogatások ügyéről semmiféle hivatalos értesítés nem írt. Erdélyben eddig senkit sem tartóztattak le a bombamerénylet ügyéből kifolyólag.

A budapesti fegyverszakértőknek ezideig nem sikerült a gránátok készítési helyét megállapítani. Azt azonban megerősítették, hogy nem Bibó Dénes motorműhelyében gránátok.

A soros ügyész ma éjszaka megjelent a rendőrségen és kijelentette, hogy a nyomozás döntő stádiumba került és alapos a remény, hogy a tettesek legrövidebb időn belül kézrekerülnek.

TÖZSDE

Aprills 11.

Beograd. (Zárlat.) Lei 58-25, Csek korona 152.

Devizák: London 348, Páris 725, Milano 424, Prága 155, Berlin 26-60, Wien 1-03, Budapest 9-80.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 185, New-York 517, London 2274, Páris 4745, Milano 2790, Prága 1025, Budapest 63, Zagreb 162, Varsó 13, Wien 660, bélyezett 7.

Wien. (Zárlat.) Prága 155 és fél, Zagreb 25, Budapest 982 és fél, Varsó 204 és fél, Bukarest 56 és egynegyed, Milano 414, London 33900, Newyork 7662, Páris 707, Zürich 1487 és fél, Berlin 27 és fél, Amsterdam 2880.

Budapest. (Zárlat.) Napoleon 2845, Font 3375, Sokol 1577, Dinár 930, Dollár 752, Frank 7050, Lengyel marka 20 és fél, Lei 869, Lira 4125, Márka 292, Osztrák korona 10 és fél, Rubel 57 és fél.

Devizák: Berlin 285, London 3400, Milano 4200, Newyork 758, Páris 7050, Prága 1585, Wien 10 és fél, Zagreb 250, Zürich 147.

Összeuzta a fűrészgép.Borzalmas szerencsétlenség
Zichyfalván.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, ápr. 11.

Lukinity József malommunkás, a zichyfalvai gőzmalom alkalmazottja tegnap délelőtt a körfűrész-nél foglalatostkodott. Tizenegy óra tájban kezdte meg a munkát a gép, hogy az üzem részére fát hasítson. Lukinity beállította a gépet s munkához akart fogni. Alig tette rá azonban az első hasábot a sínparra, amikor a motorral összeköttetésben álló fűrész szija leeszúrt.

A munkás nem várta be, míg a sebesen forgó kerék megáll, hanem hirtelen mozdulattal vissza akarta rántani a szíjat. A szerencsétlen azonban elvesztette az egyensúlyt s baloldallal ráesett a hatalmas, irtózatossal sebességgel forgó vaske-
rékre. A következő pillanatban egy rémes jajkiáltás hallatszott s mire a munkások odafutottak, szinte felismerhetetlenségig összeuzott testtel találták meg társukat.

Még az est folyamán beszállították a haldokló munkást a beeskereki kórházba, ahol az éjjel folyamán meghalt. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Amerika régi fegyvereket vásárol Európában.A newyorki Metropolitán Múzeum igazgatójának, Ashfort Deannek kör-
utja az utódállamokban.

— A „Torontál” wieni tudósítójától.

Wien, ápr. 11.

Néhány nap óta érdekes látogatója van a wieni múzeumoknak. Ashfort Dean, a newyorki Metropolitán Múzeum igazgatója járja nagy szorgalommal a különböző fegyvertárakat, ahol vásárolni szeretne. Ashfort Dean előbb Budapesten volt, ahol a Nemzeti Múzeum fegyvergyűjteményét tanulmányozta. Mostan ugyan-e célból Wienben tartózkodik, majd innen Prágába, Varsóba és Bukarestbe, végül a Balkánra utazik. Ashfort Dean utazásának céljáról a következő érdekes közlések tette:

— Immár harmadszor vagyok a háború befejezése óta Európában. Az első két utam alkalmával mintegy hárommillió dollárt költöttem régi fegyverek vásárlására. Most is azért tartózkodom Európában, hogy fegyverek vásárlásával a vezetésem alatt álló newyorki múzeum hadförténelmi osztályát gyarapítsam. Mondhatom, hogy mi semmiféle összeget nem sajnálunk. Ha érdekes, tanulságos dolgokra akadunk, úgy megveszem, ha másképp nem megy, az egész gyűjteménnyel együtt. A budapesti Nemzeti Múzeum fegyvertára igen tetszett. Ott rapig tanulmányoztam azt és igen sok szép dolgot találtam. A budapesti múzeum vezetői panaszkodtak nekem, hogy a múlt századbéli Kossuth-féle szabadságharc leverése után az osztrákok 50 garnitúra védfegyverzetet vittek Wienbe. En azt hiszem, hogy Magyarország ezeket most visszakövetelheti, mert a békeszerződés erre jogot ad neki.

A newyorki múzeumigazgató végül kijelentette, hogy nem tudja mennyi ideig marad Európában. Minden attól függ, mit vásárolhat, mert ha érdekes anyagot ajánlanak neki, úgy semmiféle utazást és idővesztést nem sajnál.

Becskekerek után: Zsombolja, Perlez, Belacrkva, Karlsdorf!

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 11.

A pénzügyi bizottság ma délelőtt ülést tartott, amelyen az igazságügyminiszter költségvetését tárgyalta. A bizottság egyik alosztálya azt a javaslatot tette, hogy takarékosság szempontjából a Vajdaságban több járásbírószék beszűntet-

tendő. Ezek a járásbírószékek a zsomboljai, a belacrkvai, a karlsdorfi és a perlezi. Az albizottság ezeket a kerületeket a fennálló járásbírószékek hatáskörébe kívánta bekapcsolni. A pénzügyi bizottság a javaslatot azonban elvetette.

A genuai konferencia majdnem szétrobbant!

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Genova, ápr. 11.

A genuai konferenciát megnyitó Facta olasz miniszterelnök kijelentette, hogy Európa ujjaépítésének munkájához és a vitás kérdések szánásához a teljes megegyezésre és a nemzetközi együttműködésre van szükség. Lloyd George szerint a cannesi egyezmény négy főpontja képezhetné az alapot, amelyen az érdekelt államok az együttműködésben találkozhatnak. Mind-egyik államnak engednie kell valamely követeléséből, hogy a kiegyezés létrejöheszen.

Barthou francia miniszter kijelentette, hogy a genuai konferenciát kiinduló pontnak tartja a világ új orientálódásához. A háború Franciaországnak sok vér- és pénzüldozatába került és így irtózik egy újabb összeütközés gondolatától. Azonban nyomatékosan figyelmeztet a konferenciát, hogy az sem most, sem a jövőben nem lehet feljebbviteli fórum, ahol a már fennálló szerződések szóba kerülhetnek, vagy pláne megváltoztassanak olyan irányban, ahogy azt Franciaország nem óhajtja.

Csieserin franciául beszélt és aztán angolra fordította beszédét. Kijelentette, hogy az orosz szovjet elfogadja a cannesi egyezményt, de bizonyos könnyítési kiegészítést kér. Bejelenti továbbá, hogy a szovjet a béke érdekében tartózkodni fog az idegen területen való propaganda kifejlesztésétől. Hajlandó Oroszországot a külföldi kereskedelem előtt megnyitni. Megvédi a külföldi magánvagyonát. Koncessziót ad vas, szén és más anyagok kitermelésére. Végül, hogy a biztos békéhez vezető útra lehessen térni. Csieserin a teljes lefegyverzést javasolta.

A konferencia hangulatán már kezdettől fogva bizonyos fokú vibráló idegesség volt észlelhető. Amikor aztán Csieserin a lefegyverzésről szólt, az addig visszszorított elemek felrobbantak.

Barthou francia miniszter rendkívül felhevült hangon kijelentette, hogy Csieserin leszerelési követelésébe semmi körülmények között sem egyezhet bele és azzal fenyegetődött, hogy Franciaország a konferenciától visszavonul, hogyha ennek a kérdésnek a tárgyalása folytatódna.

Lloyd George diplomáciai ügyességének köszönhető csak, hogy a veszedelmes affér, amely a konfe-

renciát felborítással fenyegette, valahogy eliminálódott.

Akik a genuai konferenciától nem sok jót vártak és a békülés sokszor hangzottatott ígéreteiben nem bíztak, azoknak máris meg van az elégtételük. Mert kitűnt, hogy tárgyalni, egyezkedni ugyan hajlandók a nagy győzők, de a fegyverkezésről, amellyel a legyőzöttekből a követeléseiket ki akarják préselni, — arról nem mondanak le.

Genova, ápr. 11.

A Temps tudósítója beszélgetett Genuában Bánffyval és Teleszkyvel, akik kijelentették, hogy Magyarország hosszú lejáratu kölcsönre van szüksége, hogy az agrártermelésnek anyagi eszközeit helyre állíthassa. Arról, hogy Magyarország pénzügyileg kötelezettségeket vállaljon, arról jelen pillanatban szó sem lehet.

Genuában a résztvevő nemzetek az olasz abc sorrendjében vannak elhelyezve és így a magyarok románok, svédok, svájciak és szerbek egymás szomszédságában helyeződtek el. Eddig több mint négyezer résztvevőt igazoltak.

Arra a formális kérdésre, hogy ki ellenzi Facta olasz miniszterelnöknek a konferencia elnökvé, Lloyd Georgenak és Barthounak alelnökké való választását, az oroszok jelentkeztek.

London, ápr. 11.

A „Daily Chronicle” írja: nem véletlenség, hogy Lloyd George megnyitó beszédében a francia küldöttek felé fordulva mondotta: „Európa visszhangzik az ebesahó-lástól.” Ugyancsak a franciáknak címezte ezt a kijelentést is: „Egyik ország hasznának nem kell természetesen a másik ország kárát jelentenie.”

Genova, ápr. 11.

Lengyelország az orosz kérdésben kölönvéleményt jelentett be. Lengyelország addig nem halad együtt a kisenntelval és mindaddig nem esőkkenti a hadseregét, amíg garanciát nem kap Oroszországtól, hogy nem viseltetik Lengyelország iránt ellenséges szándékkal.

Lloyd George véleménye szerint a genuai konferencia legalább három hétig fog eltartani.

HIREK

A bánsági politikai Magyar Párt alakuló gyűlése. A bánsági politikai Magyar Párt — amint erről lapunk vezető helyén bővebben megemlékezünk — e hó 17-én, husvét hétfőjén délelőtt 11 órakor a Kaszinó-társulat nagytermében tartja alakuló gyűlését. A magyar Párt beeskereki vezetősége a gyűlés megtartását az illetékes hatóságoknak már bejelentette, amelyek a legnagyobb készséggel vettek tudomást az alakuló gyűlés megtartásáról.

Öfelsége a király kitüntetésé. Okenszki, a beogradi lengyel követ hivatalos körök és a lengyel követőség személyzetének jelenlétében Aleksander király öfelségének átadta ma a lengyel köztársaság legnagyobb kitüntetését, „Fehér-sas” rendjelet. A lengyel köztársaság ez a legmagasabb rendjele, amelyet kizárólag uralkodók kaphatnak.

A református templomban ünnepi istentisztelet tartatnak: Nagypénteken délelőtt egyenyed 11 órakor. Husvét első napján délelőtt egyenyed 11 órakor (bűnbánati istentisztelet). Husvét másodnapján délelőtt egyenyed 11 órakor (Urvaesoraosztással). A törökbeesei fiókegyházban husvét másodnapján délután 3 órakor lesz istentisztelet Urvaesoraosztással.

A magyar követ a királynál. Alexander király öfelsége ma délelőtt 10 órakor fogadta magánál báró Kolost, a magyar követet, ki ez alkalommal átnyújtotta a királynak a magyar kormány megbízó levelét. A fogadás szertartásán részt vett Jankovity külügyi osztályfőnök és Jovanovity külügyi államtitkár.

Beograd város nászajándéka a királynak. Beograd város tegnap közgyűlésén a király nászajándékára négyszázezer dinárt szavazott meg.

A görög trónörökösne tul van a veszélyen. Athénből jelentik, hogy Jelizaveta görög trónörökösne állapotában javulás állott be, úgy hogy most már tul van a veszélyen. Mária román királynő valószínűleg már e hét folyamán elhagyja Athént és visszautazik Bukarestbe. Nincs kizárva, hogy Aleksander király öfelsége ugyancsak e hét folyamán a királynóval együtt utazik Bukarestbe, hogy a husvét ünnepet menyasszonya körében töltsse.

A „Süket”-asztaltársaság folyó hó 17-én, husvét hétfőjén, a Groszféle vendéglőben (Buza-tér) díjtékezzel egybekötött jótékonycélu táncestélyt rendez a szegény gyermekek felruházása javára, melyre a közönség szives támogatását kéri a Vezetőség. — A díjtékezzésen 5 darab értékes tárgy lesz kijátstva, kezdete reggel 9 órakor. A tánc kezdete este 8 órakor. Jó ételekről és italokról gondoskodva, a zenét pedig egy jónevű cigánybanda szolgáltatja.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár. Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon 16. szám.

Országos vásár Topolján. Bács-topolján április 17-én országos vásárt tartanak.

Passziójáték a városi színházban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 11.

Tegnap este tartották az első passziójátékot a városi színházban. Tekintve azt, hogy már évek óta nem volt hasonló előadás Beeskerekben, nagy érdeklődés nyilvánult meg iránta.

A passziójáték tizenhét változástól áll s mintegy hetven szereplő közreműködésével adták elő. A szereplők valamennyien korhű jelmezekben játszottak. A rendezés nagyszerűségén s az előadás külső színének pompáján meglátszott, hogy a főrendező Schneider nem kiemelt sem fáradságot, sem költséget.

A szereplők valamennyien jók voltak. Különösen ki kell emelnünk Tenyer Györgyöt Krisztus alakításában, Csányi Lajost, aki Judást adta a fölé megszokott ügyes játékkal, Krumenacker Jánost Szent Péter apostol szerepében, azonkívül Pretz Jánost, Prohászka Elek és Szarvaics Györgyöt. A női műkedvelők közül kitétek Jónás Mariska, Tell Margit, Bergkessel Mariska, Baranyi Laura és Pretz Mária. A többi szereplők is nagyszerű alakítást nyújtottak s méltán hozzájárultak az egyetemes sikerhez.

A szépsikerű előadást április 18., 19. és 20-ikán megismétlik.

Megkezdődött a genoui konferencia.

A győztesek előtervezete. — Megérkeztek az összes delegációk.

A „Torontál” genoui konferenciára kiküldött tudósítójától.

Putárral kézbesítve wieni szerkesztőségünknek.

Genua, apr. 9.

A genoui konferencia is úgy látszik, épp olyan lesz, mint minden elődje. Tegnap az entente összeült a kisententeval és „előkonferenciázott”. Szóval a győztesek ismét tömörülnek. Természetesen ezt a leggyőzöttek és a semlegesek nem tudják megérteni és éppen ezért máris sopánkodnak azon, mire való volt a győztesek ezen „előkonferenciája”? Hát biz ez a sopánkodás igen jogosult, mert a győztesek tömörülése máris veszélyezteti a konferencia sikerét. Ha megint azt akarják, hogy a nagyhatalmak és a kisentente államai dirigáljanak, akkor mire való volt az egész hü-hó? Nem kellett volna ehhez genoui konferencia, elég lett volna a nagyköveti tanácsot egy-egy csehszlovák, román és jugoszláv delegátussal kiegészíteni és így próbálni Európa válságát megoldani. De talán legyen elég a helyén nem lévő iróniából. Szomorú dolog, hogy ilyen kedvezőtlen auspiciumok mellett indul meg a konferencia. A legfontosabb kérdésekről nem szabad beszélni, ezt már elintézte Poincaré Lloyd George-zsal. A többi kérdésekben a győztesek pedig diktátorként akarnak fellépni, így tehát sok értelmű nincsen, hogy az összes miniszterelnökök két hónapig Genuában időzzenek. Ámbár az időjárás igen szép, lehet horgászni, korzózni és két hét múlva már fürödni is a Rivierán. Annyi tény, hogy ha a nyomorgó országokról nem is, de képviselőikről pompásan gondoskodik val. A magyar, osztrák és

finn delegátusok Genua mellett, Santa Margheritában és Rapallóban helyezkedtek el. A magyar miniszter urak, valamint Teleszky volt pénzügyminiszter, Szeitovszky államtitkár, Valkó követ, Khuen Héderváry Sándor követségi tanácsos, Moldoványi, Böszörményi és Sztankovánszky titkár urak a Bristol-szállodában laktak. Melléjük tettek a finneket. A magyar urak kivétel nélkül a turáni eszme apostolai. Meglehet, hogy ezért helyezték el őket egy szállóba a finnekkel. Próbálják magukat azokkal megérteni, Benessel ugysem sikerülhet. Az osztrákok a Verdi-szállóban laktak. A németek a Savoyban, az oroszok pedig az Imperialban és Genua mellett Nerviben helyezkedtek el. A kisentente diplomatái közel laknagymáshoz. Így is való ez. Bárha Európa sorsára nézve sokkal hasznosabb lett volna, ha Benest Bethlen mellé, Pasityot Facta mellé, a németeket pedig a franciák mellé helyezték volna. Így ugyanis nem kerülhették volna el, hogy a folyosókon naponta ne találkozzanak. Talán ezekből a folyosói találkozásokból szebb dolgok születtek volna meg, mint a konferenciából. Benes azonban igen messze lakik Bethlentől, majd csak a tanácskozásokon fognak találkozni, ott pedig mindkét félnek magára kell öltetnie leghivatalosabb és legridegebb ábrázatát.

Mialatt a delegátusok minden államból szép rendben megérkeznek, addig az újságírók körében teljesen ellentétes mozgalom észlelhető. A legtöbbben már azzal foglalkoznak, hogy jövő héten utaznak haza. Genuában amúgy sem fog semmi érdemleges történni. A hazautazási mozgalom az újságírók között mindinkább több híveket hódít, én eddig nem csatlakoztam a hazautazók pártjához, de nincsen kizárva, hogy néhány nap múlva magam is meggyőződöm, hogy nem érdemes tovább a szerkesztőségi büdzsét drága lírákkal terhelni.

W. Ak.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak a rovatban válasszol. Wieni szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Feltalált hadifoglyok Oroszországban:

Miként Rigából a „Torontál” wieni szerkesztőségével ma közlik, az újabb nyomozások során a következő hadifoglyokat sikerült Oroszországban megtalálni:

Tomszkban: Lazits Pál főhadnagy
Irkutskban: Wertheimer János zászlós, Suhajda Tibor hadapród, Alexi Lajos hadapród, Sefcsik Béla, Leitner Jenő, Zoltán Miklós, Drobnits Károly zászlós, Baranyai Ferenc zászlós, Kocsis Imre zászlós és Paul István zászlós.

Krasznojarszkban: Steiner Károly hadapród, Ulrich Jenő hadnagy és Gara Armin dr.

Novo Nikolajevszkben: Huber János, Lea Zoltán, Andrássy István főhadnagy, Rejtő Pál zászlós, Bibok Sándor, Rónai Tibor zászlós, Berényi Lajos és Mihály Gyula zászlós.

Kasztronba: Herczog Lipót főhadnagy.
Tjumenben: Angyalossy István zászlós, Barabás Oszkár dr., Haász M. zászlós.

Jekaterinburgban: Soós András hadnagy.

Vjatkában: Papszilágyi László hadnagy.

Ezeket kívül megtalálták Homor Miklós és Mártha Gyula főhadnagyokat, akik már Rigában várják hazaszállításukat. Spitzer Jenő hadnagy viszont már Stettinben tartózkodik.

Az összes fentebb felsoroltak a legközelebbi transzportokkal hazakerülnek. A nyomozás az összes eltűntek után tovább folyik.

Üzenetek:

Lecker Laura (Dubrinic), Dezső László (Rozsnyó), Biacko Jánosné (Tchoriovec), Janasek Jánosné (Tárnok), Poporits Jánosné (Bereg-szász), Jakubovits József (Nagymihály), Dzsávity Jánosné (Kraljev Breg), Kenderesi Istvánné (Zenta), Borsos Bálintné (Técső), Vabno Ferencné (Eperjes), özvegy Toperczer Sámuelné (Técső), Valkai Péterné (Tornyospusztá), Gabona Gézáné (Rozsnyórudna), Baumann Mária (Bányafalu), Ortner József (Veliki Beeskerek), Pongó István (Kiskövesd), Juhász Pál (Subotica), özvegy Palatinus Antalné (Ókánizsa), Bakator István (Veliki Beeskerek) a „Neue Zeit” kiadóhivatala (Veliki Beeskerek). Az önk által kérdezettekéről semmiféle adataink nincsenek. Érdeklődéseiket továbbítottuk Rigába, mielőtt onnan választ kapunk, azt a rovatban közöljük.

Levelezés a foglyokkal.

Janák Viktor dr. hadnagy részére Janák Máriától (Hajnik), Boesuk András részére Baesuk Andrásné-től (Melita), Beta Márton részére Beta Mártontól (Meliata) levelet kaptunk továbbítás végett. A levelet azonnal tovább küldtük, mielőtt választ kapunk, e rovatban közöljük és egyuttal eljuttatjuk a címzeteknek.

Intervenció a budapesti külügyminisztériumnál.

Hadifogoly akciók sikerének előmozdítása, illetőleg gyorsabb eredmény elérése céljából wieni szerkesztőnk, Szemere Pál beadvánnyal fordult a budapesti m. kir. külügyminisztériumhoz. E beadvánnyal megkérte a külügyminisztériumot, hogy az összes Rigából Budapestre érkező értesítéseket azonnal juttassa el wieni szerkesztőségünknek. Egyuttal megkérte a külügyminisztériumot arra is, hogy éppen úgy, mint a rigai kirendeltség, támogassa azt a hadifogoly akciót, amely arra irányul, hogy az utódállamok családjai is visszakapják fogságban sínylődő hozzátartozóikat. Reméljük, hogy e kérésvény beadása révén sikerül hadifogolyakciónk még sikeresebb eredményt biztosítani.

Vasuti forgalom a lipcei vásáron.

A lipcei vásár sajtóosztálya wieni szerkesztőségünkkel a következőket közli: A lipcei tavaszi vásárt hatalmas tömegek látogatták. A legjobban talán a vasuti forgalom adataiból bontakozik ki, hogy milyen sokan jöttek a lipcei vásárra. A rendszeres vonatokon kívül 360 különvonat szállította Lipcsébe a látogatókat. Ezek közül 100 vonat hosszabb idő óta szénhiány miatt szünetelt, de a vásár idejében ismét beállították. A többi 260 vonat társas különvonat volt. Még nem volt a világon olyan vásár, amely 13 nap alatt ily vasuti forgalmat eredményezett volna.

Ausztria műkincseket követel az utódállamoktól.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, április 11.

Miként feltétlenül hiteles forrásból értesülünk, Ausztria a genuai konferencián be fogja jelenteni igényeit az utódállamok területein levő több műkincsre. A békeszerződés az összes államoknak, így tehát Ausztriának is jogot ad, hogy az idegen országokban levő műkincseit visszaszerezze. Ausztria ezen jogával eddig nem élt. Annál inkább azonban Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, de főként Olaszország, amely már egész képtárakat szállítottatott Bécsből Rómába és Milánóba. A nagymeték követelésére most Ausztria is bejelenti igényeit azokra a műkincsekre, amelyek ugyan az összeomlás idején az utódállamok birtokaiba kerültek, de osztrák felfogás szerint osztrák tulajdont képeznek.

Az osztrák kormány listát állított össze ezekről a műkincsekről és a genuai konferencián valamilyen formában ezt a kérdést az érdekelt államokkal meg akarja tárgyalni. A legtöbb követelést Ausztria Olaszországgal szemben támasztja, azonban Magyarországtól, Csehszlovákiától és Jugoszláviától is sok műkincset követel. Az osztrák követelésekről és a lista tartalmáról a bécsi kormány eddig semmiféle közlést nem tett.

sz. p.

Bega Sv. Djuradj község előljáróságától.

Árlejtési hirdetmény.

Fenti községelőljáróság a tulajdonát képező parkban levő vendéglő bérbeadására az árlejtést április hó 20-án d. e. 10 órára kitűzi.

Bega Sv. Djuradj, 1922 apr. 11.

580

Községelőljáróság.

Egy jó forgalmu **vegyeskereskedés házzal**, lakók nélkül, a németközelében, azon eladó. Bővebbet: **BOHN JÓZSEF kereskedőnél** Veliki Beeskerek, Lenauova (Lenau) utca

Eladó magánjáró cséplőgarnitúra. Keressék egy motorkezelőt motorcsónakhoz. **Czoufal Mihály V. Beeskerek,** Lenau-utca 35. szám.

Ház, mely áll 2 szoba, konyha és mellékhelyiségekből, gyümölcskerttel, 1 hold telekkel, azonnal szabad kézből eladó. **III. külkerület 31 szám.**

Telefonszám 178.

Telefonszám 178.

Értesítés.

Tisztelettel közöljük, hogy fűszerosztályunk vezetésével

Fleiner Aladár urat,

(ki ezideig a Szerb Kereskedelmi Társaság társfőnöke volt), valamint

Lang Miksa urat

bíztuk meg.

Kérjük igen tisztelt üzletfeleinket és üzletbarátainkat, fűszerosztályunkat annál is inkább pártfogásukba venni sziveskedjenek, mivelhogy minden törekvésünk odairányul, hogy úgy az áruk elsőrendű minőségével, valamint lelkiismeretes, pontos és gyors kiszolgálásunkkal a legkényesebb igényeket is minden tekintetben kielégítsük.

Kiváló tisztelettel

547

Gazdasági Részvénytársaság.

Legkiválóbb 1920-21-es termésű

ó- és ujborkok,

ugyszintén egyszer- és duplánégetett valódi boszniai szilvórium és gyöngytörköly legolcsóbb napiáron szereshető be

PERKOVÁTZ JÓZSEF bor- és szeszáranyagkereskedésében, Veliki Bečkerek.

„VOJVODINA” vas-, mezőgazdasági gépek és műszaki cikkek kereskedelmi részvénytársaság

Telefon: 103.

Novi Sad, Temerini ut 103.

Sürgönyos Metall Novisad

Vas minden méretben mezőgazdasági és műszaki célokra nagy választékban, mindennemű vasáru, mezőgazdasági gépek lerakata: Schlick-Nikolson féle cséplőgépek teljes felszereléssel, vetőgépek, szecskavágók, trieurók, darálógépek, boronák, különböző eke és azok alkatrészei, borprések stb.

„Inzinjer” Industrijsko Gradjevinsko A. D. Eternit palatáblák lerakata és vezérképviselője.

519 Az épületek fedőzését saját szakmunkásainkkal garancia mellett legjutányosabban vállaljuk és kívánatra a szükséges költségvetéssel bérmentve szolgálunk. Nagy raktár: külföldi kőkkőben, benzin műszaki célokra, gép- és hengerolaj, gázszir és különféle kocsikenőcs. Műszaki cikkek, tömitések, eredeti Klingerit, Asbest-áru és stb. e szakmába vágó cikkek. Nagy raktár őrlött konyhasóban, jutazsákokban. Versenykivüli árak és a legpontosabb kiszolgálás.

NAGYKIKINDAI KÖZPONTI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

MEGHIVÓ. A „Nagykikindai Központi Takarékpénztár Rt.” 1922. évi április hó 30-án, vasárnap a. e. 11 órakor a takarékpénztár helyiségében tartja

XI. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT*, melyre a t. részvényesek ezennel meghívottak**Napirend:**

1. Ad hoc elnök, jegyzőkönyvvezető választása és két jegyzőkönyvi hitelesítő kinevezése.
2. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletévről.
3. A zárszámadás beterjesztése és megállapítása a felügyelőbizottság jelentése alapján, ezzel kapcsolatban a felmentvény megadása.

4. Intézkedés a tiszta haszon felosztása tárgyában.
5. Hat felügyelő-bizottsági tag megválasztása
6. Igazgatósági javaslat a részvénytőkének 1,500,000 koronára 3,000,000 koronára való felemelése iránt
7. Esetleges indítványok.

Velika Kikinda, 1922. április 1.

Az igazgatóság.

* Közgyűlések alkalmával csak azok bírnak szavazati joggal, kiknek részvényei legalább 10 nappal a közgyűlés előtt nevükre vannak írva és 3 nappal a közgyűlés előtt az intézetnél le vannak téve. Az összes javaslatok az intézet helyiségében megtekinthetők.

Vagyon**Mérleg-számla 1921 december 31.**

Teher

Pénztárszámla	1528477	40	Részvénytőkeszámla	1000000	—	
Narodna Banka giro számla	496263	20	Tartalékalapszámla	310000	—	
Pénzint. elhelyezett tőkeszámla	133988	—	Részvényesek számla	10236	—	
O. M. B. giro számla	2422	06	Takarékbetétek számla	9127647	04	
Befizetés a Pénzüntézet Központnál	1600	—	Folyószámla hitelezők számla	4608256	05	
Váltószámla	5596354.58	—	Fel nem vett osztalékszám	10154	—	
Jelzálog- és kötelezvénykölcsonszámla	527000	—	Atmeneti kamatok számla	89064	83	
Fedezett folyószámla kölcsön számla	6700365.83	12823720	41	Tiszta nyereségszámla	189096	09
Értékpapír:						
244400 kor. n. é. magy. hdk. kötvény	150000	—				
200000 kor. n. é. SHS. 7% beruházási kölcsön	200000	350000				
Szelvény számla	1506	25				
Irodaberendezés számla	6476	69				
	15344454	01				
				15344454	01	

Veszteség**Veszteség-nyereség-számla 1921 december 31.**

Nyereség

Költségszámla	39833	76	Nyereségáthozatszám	9064	79
Tiszti fizetések és drágasági pótlék	60195	—	Jelzálog- és kötelezvény kamatszám	35596	19
Tiszteletdíj	3600	—	Váltó- és folyószámla kamatszám	414133	88
Kifizetett és tőkésített betétkamat	169198	03	Pénzint. elhelyezett tőkekamat számla	3716	05
Betétkamatadó	16919	81	Különféle jutalékok számla	299070	66
Allami és községi adó	47654	—			
Folyószámla kamat	198086	87			
Leírás az értékpapírszámláról	37000	—			
Nyereségáthozat 1920. üzletévről	9064.79	—			
Folyó évi nyereség	180031.30	189096	09		
		761583	56		
				761583	56

Velika Kikinda, 1921. december 31.

IGAZGATÓSÁG:

Dr. Veszelinovity Iván s. k. Messinger Hugó s. k. Dr. Zsiros Lajos s. k., elnök. Guttman Miksa s. k., vezérigazgató. Budisin Gavra s. k. Jovanovity Szima s. k. Dr. Mihajlovity Svetislav s. k. Frankl Jakab s. k. Horváth Zoltán s. k. Krausz Antal s. k. Dr. Lázity Pál s. k.

FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Vászity Mita s. k. Popp János s. k. Pecity Milán s. k. Brenner Frigyes s. k., elnök. Mility Nika s. k. Holzinger Lajos s. k. Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek. Kiadja Pleitz Fer. Pál